

DISCURSUS THEOLOGICUS,

De

MERITO CHRISTI QVID SIT, ET QVA- RUM PARTIUM;

Succinctè in *Orati* & *Assidèra* adornatus:

QVEM

Cum Consensu & Approbatione

ADMODUM REVERENDÆ FACULTATIS THEOLOGICÆ,

In Regiâ Academiâ Aboënsi,

P R Æ S I D E

PETRO LAURBECCHIO,

S. S. TH. D. & PROFESSORE Primario,

Acad. h. a. RECTORE,

Publicæ disceptationi submittit

LAURENTIUS LIMINGIUS,

Sacellanus in Rienti.

In Auditorio Superiori & Maximo,

Ad diem 4. Januarij, Anni Christiani

CID. IDC. XCV.

 Impr. apud Jo. LAURENTII WALLIUM.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO
PATRI, AC DOMINO,

DN. JOHANNI GEZELIO,
S.S. Theol. Doctōri Celeberrimo,
Diœceseos Aboënsis Episcopo longè gravissimo,
nec non Regiæ ibidem Academiæ Pro-Cancellario
Amplissimo, Consistorii Ecclesiastici Præsidi Eminentissimo,
Mæcenati & Patrono maximo,
benignissimoq̃;

um, Reverendissime Pater, etiam mihi
Servo Christi minimo, oppido perspe-
ctum sit, Tuæ Reverendissimæ Digni-
tati nihil omnium æque ac CHRISTUM, ejusque
pretiosissimum *Meritum* cordi esse, sustineo & ego,
cli-

Clientulorum subjectissimus, sacras has, super sa-
cratissimâ re Meditationes, Reverendissimæ Tuæ
Dignitati, in exquisitissimæ devotionis sacrum
pignus, solemni more ac religioso, consecrare:
Istâ humilimâ additâ prece, ut solitâ favoris
aurâ hocce meos conatus Reverendiss. Tua
Dignitas gratiosè foveat animetqve. Quâ de
re me minime dubitare sinet Reverendissimæ
Tuæ Dignitatis Celebratissimus, nec unquam
deficiens, etiam inter tot Gravissimi Muneris
quotidiana Onera, quorumcumqve studiorum,
salcim liberalium & piorum cursum, promo-
vendi animus. Inde supremum Numen, non
otiosus precator, calidissimis semper sollicitabo
suspiriis, ut sub Clementiæ ejus Alis Tua Re-
verendissima Dignitas, in Nominis Divini glo-
riam, Ecclesiæ ejus Tutelam, Rei Literariæ
Decus, & Patriæ Salutem, Splendidissimæqve Fa-
miliæ Gaudium, ad seros uqves annos superstes
quam felicissimè Vivat, Valeatqve!!!

Tuæ Reverendiss. Dignitatis

Humilimus Cliens

LAUR. LIMINGIUS.

Plurimum Reverendis, Clarissimis, Doctissimisque
VIRIS,

DN. JOHANNI TUDERO,
Præposito ac Pastori in Kie-
mi meritissimo, Parentis
loco semper colendo.

DN. LAURENTIO CA-
LICIO, Pastori in Ne-
derkaltix fidelissimo, Bene-
factori honoratissimo.

DN. JOHANNISAARMAN,
Pastori in Gillkyro vigi-
lantissimo, ut olim Præce-
ptori fidelissimo, ita nunc
Fautori certissimo.

DN. NICOLAO ~~ESNER~~
Pastori Castrensi in West-
Bothn. dignissimo.

Hoc quaecumque Specimen Ingenioli in
debitæ Reverentiæ pignus offert,
dicat, dedicatque

Vestrorum Nominum

Observantissimus

LAURENTIUS LIMINGIUS.

Ad
Reverendum & Clarissimum,
DN. LAURENTIUM
LIMINGIUM,
Amicum in paucis dilectum.
De

MERITO CHRISTI

acutè disputantem,

Gratulatio Extemporanea.

urpiter ad Stygias quando damnata re-
nebras,
Stirps humana fuit semine tincta
malo:

Nec fuit in terris iustas qui mulceat iras,

Temperet & nemensi summe JEHOVA,

Tuam,

For

Formam virgineo natus de ventre virilem;
Induis, ætherei nate cozve Patris.
Hunc medios inter, gens sanguinolenta, latrones
Expandens rigido stipite membra, locat,
Illius obsequium mens præbuit alma Parenti,
Illius & noster ' morte reatus obiit;
Scilicet amissæ miseris spes unica vitæ
Hic fuit, & partæ præco salutis erat,
De MERITO cujus castè Reverende LIMINGI
Differis, hinc Doctis annumerande viris.

S. T. GENESEE.

QVÆ MERITI CHRISTI RATIO, QVÆ
PROPRIETATES.

§. I.

Meritum quod est Latinis, ἄξια & ἐυέργημα Græcis dicitur; & si vocabula ista pretioso Merito Christi applicanda erunt (sunt enim ἄνευ Φα) respectu DEI acceptantis, Meritum Christi appellabitur Dignitas pretii seu ἄξια, respectu verò Hominum, pro quibus præstitum est, Ευέργημα, id est, Benemeritum. Συνώνυμον Meriti Christi nonnulli volunt ejus Satisfactionem, quâ Christus Θεάνθρωπος DEO unitrino, pro omnibus omnium omnino hominum peccatis, in judicio divino, post voluntariam interventionem, sibi imputatis, consummatissimæ obedientiæ λύτρον solvit, in justitiæ & misericordiæ DEI laudem, & nostri redemptionem. Verum, judice B. Dn. D. Kœnigio Theol. Posit. Acroamat. Part. 3. §. 220. Non coincidunt Christi Satisfactio & ejus Meritum. (1) Illa respectum habet ad injuriam compensandam; Hoc ad Mercedem gratuitam acquirendam peccatoribus. (2) Illa in ordine ad Meritum se habet instar Cause; Hoc instar Effectus. (3) illa ipsi Sacrosanctæ Trinitati, non nobis, licet pro nobis, facta est; At non ipsi Sacrosanctæ Trinitati, sed nobis meruit Christus. (4) Actus Exinanitionis Satisfactorii & Meritorii simul sunt; At actus Exaltationis solum meritorii &c. (5) Satisfactio etiam Christi (quod illis Kœnigii addi potest) spectat solam ejus Obedientiam, Hebr. 5. v. 8. sed Meritum quoque Victoriâ includit, Eph. 4. v. 8, Psal. 68. v. 19. Meritum enim est actio, quâ justum est ut agenti aliquid detur; Meritum ergo Christi, quâ Obedientiam, præsupponit ejus Satisfactionem, & debitorum nostrorum solutionem, per quam nobis immunitatem à nostris debitis, & gratiam, justitiam, atque gloriam æternam, meritorie acquisiuit; Quâ Victoriâ verò, quod

R

super

Meriti
Christi,
quid No-
minis?

130 *superavit generis humani hostes, nosque ex illorum servitute potenter emancipavit & asseruit; sicut exultando prædicat Apostolus, i. Corinth, 15. v. 54, seqq. ex Hos. 13. v. 14. Hæc Ονομαβλοζίαν attinent.*

Quid Rei
seu Deo
finicio,

2. *Quâ rem autem; Meritum Christi est Actio Filii DEI Θεου Υιού, quâ ipse promissimâ & humillimâ obedientiâ, Activâ & Passivâ, Legi Dei per Peccatum violata, vice nostri omnium sufficientissimè solus satisfaciens, & omnipotenti suâ virtute Diabolum, Mortem, atque Infernum, devincens ac triumphans, aeternam toti Generi Humano Redemptionem invenit, & Gratiam DEI ac Salutem aeternam, verè ad finem usque credentibus, recuperavit! Singulæ Descriptionis hujus partes, sua habent in Scripturis vestigia & fundamenta; utpote (1) Actio, Esa: 43. v. 24, 25. Phil. 2. v. 7, seq. Joh. 10. v. 11, 15, 17, seq. Eph. 4. v. 8. Psal. 68. v. 19. (2) Filii DEI Θεου Υιού, Joh. 3. v. 16. Rom. 8. v. 32. 1. Joh. 1. v. 7. Ibidem 4. v. 9. Luc. 1. v. 31, 32, 35. Matth. 1. v. 21, Esa: 7, v. 14. (3) Qui ipse promissimâ & humillimâ obedientiâ hanc actionem in se suscepit, Psal. 40. v. 8, 9. Hebr. 10. v. 7, 9, 10. Phil. 2. v. 8. Hebr. 5. v. 8. Esa: 53. v. 7. (4) Activâ & Passivâ obedientiâ pro nobis præstitâ, Math. 5. v. 17. Esa. 53. v. 3. Rom. 8. v. 3, 4. Psal. 22. v. 7, seqq. (5) Legi DEI per peccata violata satisfaciens, Rom. 8. v. 2, 3. Joh. 8. v. 36. Gal. 5. v. 1, 4. ibidem 3. v. 13. (6) Vice nostri omnium, Esa. 53. v. 6, 11, 12. 1. Joh. 2. v. 2. ibidem 4. v. 14. (7) Solus sufficientissimè, Act. 4. v. 12. Esa. 63. v. 4. 1. Joh. 2. v. 2. Colos. 1. v. 20. (8) & omnipotenti suâ virtute Diabolum, Mortem, atque Infernum, devincens ac triumphans, Gen. 3. v. 15. Psal. 68. v. 19. Eph. 4. v. 8. Hos. 13. v. 14. 1. Corinth. 15. v. 54, seqq. Hebr. 2. v. 14. Esa. 25. v. 8. Apoc 21. v. 4. (9) Aeternam toti Generi Humano redemptionem invenit, Hebr. 9. v. 12. Apoc. 5. v. 9. (10) & Gratiam DEI ac Salutem aeternam, verè ad finem usque.*

usque credentibus, recuperavit, I. Thei. 5. v. 9. Eph. 4. v. 8,
II. Matth. 24. v. 13. Eph. 2. v. 5, seqq. Ex quibus o-
mnibus patet, (a) *Angustus* nimis esse *Meriti Christi*
circumscriptiones illas, quæ nullâ *Victoriae & Triumphi*
Christi factâ mentione, *plene vindicationis* è *potestate Satanae,*
Mortis, & Inferni, incertos aut dubios credentes relinquunt,
secus ac protestatur Apostolus I. Corinth. 15. v. 55, seqq.
(β) *Photinianos* ipsum *fidei fundamentum* evertere, quando,
ex *Christi Satisfactione & Merito, Beatitudinem & vitam aeternam*
nobis acquisitam fuisse, negant; contra Eph. 5. v. 2.
Hebr. 9. v. 14. &c. Verè namque & graphicè B. D.
Dannhaverus Hodosoph. Phænom. VIII. Lit. K. num. VI.
Meritum Christi repræsentat, dum ait: *Victima* εαυτὸς ἴψος
Christus est, Eph. 5. v. 2. 2. Corinth. 5. v. 21. Hebr. 9. v.
14. *qui obtulit se totum in holocaustum, obtulit carnem, Animam,*
Sanguinem, Ioh. 6. v. 51. Math. 20. v. 28. Hebr. 9. v. 12.
lacrymas, aquam, quæ à perfosso latere emanavit, Hebr. 5. v. 7.
famem itidem sitimque, nè quidem DEO ipso excepto, qui victi-
mæ vim ac momentum dedit, omnemque illius sortem appropri-
avit sibi. DEUS oblatus est objectivè: Deitas activè cooperata
est. Est autem hæc Victima, (1) Succedanea nostri, ἀντὶ ἡμῶν,
ὑπὲρ ἡμῶν, cum genitivo, h. e. vice nostri præstita, uti jam olim
præfagit Esaias, Cap. 53, v. 4, seqq. qui locus ad Christum re-
fertur, Math. 8. v. 17. Act. 8. v. 32, seqq. I. Petr. 2. v. 24.
vide hæc prolixè deducta ibidem in sequentibus. (2) Est ea-
dem Victima perfectissimè ἰσοπέποιτος & sufficiens, infiniti valoris,
pretii, fructus, quæ justitiæ læsæ abundantissimè & ex assè satis-
fecit, Hebr. 10. v. 14. Semel; quæ vox septies legitur; h. e.
consummatè & perfectè, Heb. 6. v. 4. ibidem 7. v. 27. cap.
9. v. 12, 26, 27, 28. cap. 10. v. 2, 10. Confer. I. Petr. 3. v.
20. Iud. v. 3. Est eadem victima (3) sanctissima; (4) Sum-
mè necessaria; (5) Pretiosissima; (6) Volentissima; Denique (7) Ca-
tholica. videtis ibidem ad singula,

182
Meriti
Christi
Proprietates: 1.
Efficacia
Infinita.

3. Hinc Meriti Christi inter Proprietates & Affectiones, est
(1) VALOR & EFFICACIA infinita, ut cujus virtute exsoluta sunt
omnia debita nostra, nosque DEO reconciliati, & à potestate
Satanae, Mortis atque Inferni, liberati sumus, 1. Joh. 2. v. 2.
Joh. 4. v. 42. 1. Joh. 4. v. 14. Rom. 5. v. 10, II. 2. Corinth h.
5. v. 18. Eph. 2. v. 16. Colos. 1. v. 20, seqq. Hebr. 2. v.
14. 1. Corinth. 15. v. 54, seqq. Hos. 13. v. 14. Oritur au-
tem Meriti Christi Valor & Efficacia, à conditione Personae Christi,
divinae ac infinitae; quod contra Photinianorum vanissimas ar-
gurias tenendum erit. Quippe quod (1) Personae dignitatem
attinet: Peccatum Adæ fuit infinitum, propter objecti infiniti læ-
sionem; quare Mors Christi etiam infiniti valoris erit, quia
infinitae Personae Mors est, Act. 20. v. 28. Atque etsi unica
quidem Sanguinis Christi guttula sufficiens erat, ratione in-
finitatis Personae, plena tamen effusio Sanguinis requirebatur,
ratione corruptae & peccatricis naturae humanae. Quantum
verò justitia DEI acceptare debuerit, non ex nostrâ phan-
tasiâ, sed ex DEI Verbo intelligendum est. Quod autem (2)
Personae vim infinitam concernit: Non passus est DEUS, susce-
ptione Passionis naturali, sed appropriatione voluntariâ. Christus
simul est pars laesa, ut judex; est quoque mediator, secundum
voluntatem reconciliationis. Et quia DEUS sufficientissimum
esse voluit λόγος, ideo divinam naturam opitulari oportuit,
1. Pet. 1. v. 18, 19. Act. 20. v. 28. 1. Corinth. 2. v. 8. 1. Joh. 1. v. 7.
Etiamque (3) Peccatum infinitam habet malitiam, offendens
DEUM, & à Summo bono ac ultimo fine hominem deordi-
nans; Unde infinitam quoque justissimi DEI iram accendit,
Deut. 32. v. 20, 21, 22. & infinitum pariter λόγος seu Pre-
tium redemptionis requirit, Psal. 49. v. 8, 9. Psal. 143. v. 2.
Ut aberrant proinde à vero Scholastici; vel Infinitatem offense
peccati solum ex infinitate divinae Majestatis deducentes, in
quam commissum est; vel contendentes, nullum peccatum
esse.

esse *Malum simpliciter infinitum*, sed tantum *secundum quid*, nec illi inesse *malitiam intrinsecam*, sed tantum *extrinsecam*. Contra 1. joh. 3. v. 4. Ibidem 5. v. 17. §. Hinc utiq; manifestè redarguuntur, *Efficaciam Meriti Christi* blasphemè pervertentes: videlicet (a) *Photiniani*, *Christum* negantes *reconciliasse nobis DEUM*, & *reconciliationem per Christum factam*, non *DEI* erga nos *placationem* significare, sed *nostri erga illum solam conversionem*, secutâ inde stabili cum *DEO* amicitâ, contendentes; contra *Scripturas*, Rom. 5. v. 10. 2. Corinth. 5. v. 18. Colos. 1. v. 21, 22. Nec tantum *Homines convertuntur ad DEUM*, sed *DEUS ipse* dicit, se *converti velle ad Homines*, Malach. 3. v. 7. Zach. 1. v. 3. Nec (b) *Arminiani* iisdem adeo discrepant, *Christum* asserentes *id solum meruisse*, ut *DEUS nobiscum in gratiam redire* vellet, at non *promeruisse Fidem & Regenerationem*, quo nihil ajunt ineptius & vanius, quàm hoc *Merito Christi* tribuere. Sic enim *Fidem* non fore *conditionem*, quam *DEUS à Peccatoribus* sub *comminatione Mortis aeternae* exigeret, utpote non in *potestate hominum constitutam*; Imò sic *Patrem*, ex *vi Meriti istius*, *obligatum* fuisse, ad conferendum nobis *Fidem*, & efficiendum in nobis omnia, quæ nobis sub *comminatione mortis præscribit*. Verùm hæcce in *DEO inter sese non pugnare*, *Scriptura manifestè ostendit*, & quæ *Benevolentiam spontaneæ reconciliationis*, Rom. 5. v. 8. 1. Petr. 3. v. 18. & quæ *efficiendam Fidem ac Regenerationem*, joh. 15. v. 5. Ibidem 6. v. 44. Rom. 10. v. 17. 1. Petr. 1. v. 3. Nec etiam *aburdum est, DEUM solum dare fidem*, 2. Corinth. 3. v. 5. Phil. 2. v. 13. & *vi Meriti Christi* ad eam *hominibus conferendam obligari*, Rom. 8. v. 32. at nihilominus *Fidem* sub *comminatione Mortis aeternae* *hominibus præscribere*, ab iisque exigere, Marc. 16. v. 16. joh. 3. v. 18, 36. Hæc quippe omnia *Ordinatio Mediorum Salutis* includit.

133
 Errores
 Photinia-
 norum:

Arminia-
 norum:

4. Etiam deviant (γ) Calviniani, Reconciliationem nostram cum DEO Merito Christi tribuentes, non quâ Amorem Benevolentiam, ut quo homines semper & ab æterno fuerant prædilecti à DEO, sed quâ Amorem Complacentiam, nempe ad aperiendam & præparandam viam, Benevolentiam DEI æternam, convenienter Justitiam ejus, hominibus declarandam; h. e. In procurandâ Salute nostrâ, non esse factum è Merito Christi DEUM ex nolente volentem, ex osore nostri dilectorem, quod Immutabilitati DEI repugnans foret; Imò falsum esse, Neminem diligere à DEO, nisi in Christo existentem per fidem, contrarium docente Scripturâ, Joh. 3. v. 16. Rom. 5. v. 8. Etiamque præordinationem Christi Redemptoris, ejusque Meritum, falsò supponi in Electione nostri æternâ, ad ostendendum Gratiam DEI universalem, cum Electioni Gratia DEI subordinetur, ut ejus Complementum & Executio. At vel hæc omnia, utut speciosa, ficta sunt & ἀπίστευτα. Etenim (1) DEUS quidem in Statu innocentia dilexit Hominem, nullo Christi Merito præexistente, tum amore Benevolentiam, tum Complacentiam, utpote ad Imaginem ejus conditum, Gen. 1. v. 26, 27, 31. Ibidem 5. v. 1. Cap. 9. v. 6. Sed post Labem Peccati introductam, cum hoc Salutis medio, nempe Merito Christi, prorsus spreto, homines ex ingenio suo, peccatis depravato, viverent, Hebr. 10. v. 29. pœnituit DEUM, quòd creasset hominem, Gen. 6. v. 6. Unde nec amore Complacentiam tales homines refractarios dignatus est, 1. Petr. 3. v. 19, 20. quam Merito Christi illis præordinato, ac oblato per πρῶτον ἀγγέλιον, Gen. 3. v. 15. (2) DEUM fieri, intuitu Meriti Christi, ex nolente volentem, ex osore nostri Dilectorem, asseverat Propheta ipse, Esa. 53. v. 5, 6. Quò etiam provocat Moses, Deut. 32. v. 39. & Hanna Samuelis Prophetæ mater, 1. Sam. 2. v. 6, seqq. Nec tamen id DEI immutabi-

variabilitati repugnāt: cum sit, alia ratione Essentia, Jac. 1. v. 17. Malach. 3. v. 6. quæ simpliciter absoluta & immutabilis: alia, ratione Consilii, quæ est aliquando conditionata, Rom. 11. v. 29. aliquando absoluta, Esa. 14. v. 26, 27. Ibidem 46. v. 10. (3) Gradus Dilectionis DEI innuit Apostolus, Rom. 5. v. 8. & Christus quoque, Joh. 3. v. 16. Unde frustra Calviniani, Dilectionem Hominum, semper omnino apud DEUM gradu æqualem, arguunt. Quæ de re B. D. Balduinus, Rom. 5. v. 8. aphoris. 17. hæc observat: Paulus hoc loco diversos Dilectionis gradus agnoscit, &c. De Generali itaque dilectione loquitur Christus, Joh. 3. v. 16. Omnes enim homines dilexit DEUS, & omnibus donavit Filium. De speciali Dilectione loquitur Paulus, Eph. 1. v. 6. Nam Fideles tantum & Electos sibi fecit in Filio gratos & acceptos. Generalis dilectio vocatur ἐκλογή, Specialis χάρις. (4) Sicut Ordo Electionis nostræ ad Salutem æternam (juxta Librum Concordiæ) hinc est: ut, Previsio Lapsu Adami, Decretum DEI existeret æternum, de hominibus peccatoribus omnibus ab interitu liberandis, misso Salvatore, qui Justitiæ divinæ satisfaceret, & Salutem recuperaret; utique Præordinatio Christi Redemptoris, ejusque Meritum, necessario in Electione nostri æternæ supponendum erit, ad ostendendam Gratiam DEI universalem, ex Eph. 1. v. 4, seqq. Imò ipsi etiam Calviniani, etsi Christi Meritum Particulare tantum agnoscunt, Gratiam tamen DEI Missioni Salvatoris illiusque Merito substernunt; Sicuti supra ad Joh. 3. v. 16. Rom. 5. v. 8. annotatum est. Manifestam itaque Contradictionem admittunt, utpote Missioni Salvatoris, & Merito ejusdem, Gratiam DEI substernentes, eidemque Gratiam eandem subordinantes. Confer D. Balduinum ad Eph. 1. v. 6. aphoris. 6. D. Hunnium ibidem part. 2. L. c. 6.

5. Contra Pontificios, Meriti Christi extenuantes Efficaciam Pontificiorum, B. D. Meisnerus Anthr. Sacr. Dec. III. Disp. 24. th. 68. ita

ita scribit: *Nolunt Romanenses videri, quod Meritum Christi vel emerent, vel illi aliquid detrahant. Ita enim habet Concilium Trident. ess. 6. c. 7. Meritoria causa est dilectissimus DEI Unigenitus, Dominus noster IESUS Christus, qui cum essemus inimici, per nimiam charitatem, quâ dilexit nos, siâ sanctissimâ Passione in ligno crucis nobis justificationem meruit. Et Bellarm. lib. 1. de justificat. c. 2. disertè ait: Efficacis justificationis per modum Meriti est Christi Passio. Sed hac pallia sunt, quibus errores suos obvelare solent, nè primò statim tempore à simplicioribus animadvertantur. Nam in scriptis Papisticis ejusmodi assertiones passim reperiuntur, ut iis stantibus, Meritum Christi saluum illa sumque stare ac permanere haud valeat. Theol. 72. ait: Pretium & Valorem satisfactionis Christi non in infinità Meriti Efficaciâ constituunt, sed in misericordie divinæ acceptatione, quâ DEUS passionem Christi, ex tantâ charitate profectam, loca satisfactionis habuerit. Ita enim scribit Durandus in lib. 4. sent. dist. 15. Christus secundum strictum justitiæ rigorem non potuit satisfacere, quia quicquid erat in Christo secundum humanam naturam, erat obligatum DEO & ei debitum: ideo non potuit esse satisfactio de Condigno pro quocunque peccato, considerando naturam operis vel rei, sed solum potuit esse satisfactio secundum acceptationem gratuitam. Opinionem hanc esse erroneam vidit ipse Bellarminus, ideoque illam improbat, lib. 2. de justific. c. 2. Otiosas disputationes Pontificiorum, de Meriti Christi acceptatione, tanquam vanas & nugatorias, hîc omittimus.*

II.
Sufficiens
sua uni-
versalis.

6. Est Meriti Christi (II) SUFFICIENTIA Universalis, quando Exactissimam Compensationem præstitit pro nobis omnibus, ad justitiæ Divinæ Rigorem; Disciplina enim pacis nostræ super ipsum, & libore ejus sumus sanati, Esa: 53. v. 5. Nec potest ostendi defectus, collatione penè omnium Circumstantiarum, requisitarum ad Meritum & condignam Satisfactionem pro nobis

nobis, in *Christi Passione & Morte*, &c. Quibus omnibus facem prætulit Apostolus, dum Rom. 3. v. 25. inquit: *DEUS proposuit Christum propitiatorium per fidem in illius sanguine, ad ostensionem justitiæ suæ.* §. Duo hic Meriti Christi requisita probanda ex *Scripturis* veniunt, *Sufficiencia & Universalitas.* *Sufficiencia* ostendunt, dum nos *plene redemptos & liberatos* asserunt, & quæ *Omnia hominum Peccata*, *Esa. 53. v. 5. I. Corinth. 15. v. 3. I. Joh. 1. v. 7. Act. 13. v. 38, 39.* & quæ *Pœnas peccatorum*, tam *temporales*, quàm *æternas*, *Gal. 3. v. 13. Hebr. 2. v. 14, 15. I. Thess. 1. v. 10. Rom. 5. v. 9, Universalitatem* vero *Scriptura* indigitat, quando homines *Lapsos in univèrsum omnes liberatos* testatur, velut *2. Corinth. 5. v. 15. Hebr. 2. v. 9. I. Joh. 2. v. 2. Joh. 4. v. 42. I. Joh. 4. v. 10, 14. Colof. 1. v. 20.* Omnino itaque improbandæ sunt *Opiniones heterodoxæ Pontificiorum*, qui distinguunt inter *Peccata, ante Baptismum & post Baptismum, Mortalia & Venialia, inter reatum Culpa & Pœnae, Pœnam temporalem & æternam; idque ut restringant Satisfactionem & Meritum Christi, ad Peccata antibaptismalia, mortalia, reatum Culpa, & pœnam æternam: statuuntque Hominibus ipsis satisfaciendum esse, pro Peccatis post Baptismum, saltem Venialibus, quoad reatum Pœnae temporalis, sive in hac vitâ per Opera pœnalia, sive in futurâ per Ignem Purgatorium.* Quibus omnibus vanitatibus contradicunt *Scripturæ* suprà allegatæ, de *Meriti Christi Sufficiencia & Universalitate*, tum quæ *delenda peccata*, tum quæ *pœnas averteudas.* Huc spectant etiam *aphorismi B. D. Menzeri* contra *Merita Satisfactoria Pontificiorum*, *Exeges. August. Confess. Art. XII. de Pœnit. p. m. 570.* utpote (1) *Sola Christi Obedientia est satisfactio pro nostris Peccatis.* (2) *Satisfactio non est nisi plena; secundum versiculos: Larga DEI bonitas veniam non dimidiabit: Aut nihil, aut totum, te lacrymante, dabit.* (3) *Pro Peccato in infinitam DEI justitiam commissõ,*

Errores Pontificiorum.

non nisi infinita Satisfactio præstanda est. (4) Justitia una est, non gemina: Quare & una est satisfactio, eidem æqualis, unde Peccatum non dimittit DEUS, pro quo non sit perfectissime satisfactum (5) Satisfactio Imperfecta est implicata Contradictio. (6) DEI Amicitia non potest esse contraria justitiæ; est enim ipsa infinita justitia, semper immutabilis & æqualis. Quæ excipere solent Pontificii, ex his rectè observatis & applicatis non difficulter explicari poterunt.

ARTICULUS III.

MERITUM CHRISTI QUARUM SIT PARTIUM?

§. I.

Meriti
Christi
Partes,
Obedi-
entia &
Victoria.

MERITUM CHRISTI habet Partes quasi Integrantes, Philosophis Potentiales appellatas, OBEDIENTIAM Christi, ejusque VICTORIAM: Quas ad Meritum Christi pertinere ambas, evincitur manifestissime, ex Colof. 2. v. 13, 14, 15. Hebr. 2. v. 14, 15, 17. Rom. 8. v. 34. 2. Timoth. I. v. 10. Eph. 4. v. 8, 9, 10. Psal. 68. v. 19. Esa. 53. v. 12. Quæ etiam duo in Merito Christi ita conjuncta sunt, ut, propter unitatem personæ Θεου & ανθρωπου, sibi invicem innectantur ac includantur, per mutuam virtutem περιχώρησιν, totique Persona utraque tribuatur. Etsi tamen Obedientia, ex se & originaliter, magis convenit Christo, quàm Homini, Phil. 2. v. 7, 8. Hebr. 2. v. 14. Victoria verò competit Christo, quàm DEO Hominique simul; DEO nempe per Naturam, Homini autem per unionis Personalis gratiam, I. Cor. 15. v. 57. I. Joh. 5. v. 5. unde B. D. Vitus Theodorus Summar. Bibl. in Hof. 13. v. 14. ait: Christus passus est à Morte & Inferno se deglutiri, ut in seipso tales hostes, ad nostri Salutem, vinceret ac opprimeret. §. Contra hæc, (α) De Christi Obedientiâ, quidam ita argumentari volunt; (1) Satisfactio Christi habet se ad ejus Meritum, ut Causa ad Effectum; Ergo facta dei non potest pretio Universæ Christi

De Obedi-
entia
Obj. 1. & 2.

Obe-

Obedientia, quia etiam Obedientia Christi extendit sese ad 139
Meritum ejus, ut *Causa ad Effectum*, quæ sunt correlata in-
tra existentia actualitatem, vel sub intuitivâ utriusque prævi-
sione. At Respondetur, negando Consequentiam; Quippe Sa-
tisfactio Christi per ejus Obedientiam præstita est, ut Medium
& Causam Meriti. Non igitur sunt ἀόριστα, Satisfactio
Christi est Causa Meriti, & Obedientia ejus est Causa ejus-
dem Meriti; namque Obedientia Satisfactionis medium fuit,
atque hoc modo illi subordinata, ut Actio Ministerialis a-
ctiōni Cause Principalis. Ut nihil proinde absurdi sit, Satis-
factionem esse Causam Meriti Christi, & factam dici pretio
Universæ Christi in terris Obedientia.

Respon-
detur.

2. Ajunt (2) Si in Statu Exaltationis dantur actus verè
meritorii, ut B. D. Kænigijs habet Theol. Posit. Part. 3. Objectio
§. 220. utique (a) Christus in terris nos sufficienter non red- 2
emit, (b) Satisfactio in cælis extendenda erit ad Meritum,
quod ibi occurrit, (c) Aliàs pretio Universæ Christi obedientia,
scilicet quæ in cælis est, facta esse non posset Satisfactio, utpote
solam habens sibi substratam obedientiam Christi in terris,
(d) Sicut non differunt Universæ Christi Obedientia & ejus
Meritum, erit ita in Cælis Christi Obedientia, quia ibi est ejus
Meritum, nec tantum ibi λειτουργία, Hebr. 8. v. 2. sed &
δεδείκα; contra Scripturas. Verum Respondetur, vacillare Respon-
& hîc Consequentiam, in aliquibus etiam Principium peti. detur.
Namque Sequela nulla est, Christum non in terris nos suffi-
cienter redemisse, si in Statu Exaltationis dentur actus Christi
verè meritorii. Etenim Redemptio, quæ præter Satisfactionem
in terris pro peccato, etiam nostri Liberationem & Recuperationem
includit, in Statu demum Exaltationis, per Resurrectionem
Christi ex mortuis, in terris quoque illa perfecta est. Qua-
re, etsi Satisfactio in Statu modo Exinanitionis est præstita,
exinde tamen Redemptio, quæ plura includit, ad eundem

Respon-
detur.

170 *Humiliationis Statum solum restringenda non venit. Eâdem*
ratione nec sequitur, etsi Meritum aliquod Christi in caelis
est, utpote Victorie, Apoc. 12. v. 10. seq. Rom. 8. v. 37. &
Intercessionis, Hebr. 7. v. 25. propterea Satisfactio aliqua
Christi præstita sit in caelis. Unicâ enim Oblatione, & Sa-
tisfactione in terris, consummavit Sanctificatos, Hebr. 10. v. 10,
12, 14. Petitio denique est Principii, cum toto genere alia sta-
tuitur Obedientia Christi in caelis, quàm quæ fuit in terris,
etiam nihil differre Universam Christi Obedientiam & ejus Me-
ritum. Equidem Obedientia Christi in caelis, quâ actum In-
tercessionis, etsi alio modo comparata est, ac illa in terris,
utpote non Servilis, sed Triumphalis, per Præsentationem Meriti;
Obedientia tamen esse non desinit, ex Psal. 40. v. 8, seqq.
Hebr. 10. v. 7, 9. nec est nova, Hebr. 9. v. 24. sed peculiari
ratione continuata, Joh. 17. v. 11, 15, 17, 20. Hebr. 7. v. 25.
Quibus consonat B. Dn. D. Calovius Theol. Posit. Parte 3.
cap. 7. dum inquit: Nec verò existimandum est, supervacane-
am esse intercessionem (Christi) post finem seculi. Obser-
wandum enim, quod non intercedat, nè excidamus aternâ salute,
per peccatum; quia Electi in caelis, æquè ut Angeli, ob id etiam
dicti $\iota\omega\sigma\beta\ \gamma\epsilon\lambda\omicron\varsigma$, peccare non possunt: sed ut conserventur in Glo-
riâ, quæ uti Merito, sic & Intercessioni Christi meritorie accepto
est ferenda. Pariter etiam Victoria Christi continuatur in ce-
lis usque ad finem seculi, 1. Corinth. 15. v. 25, seqq. Quomodo
quoque Petitio Principii est manifesta hæc altera, utpote nihil
differre universam Christi Obedientiam, ejusque Meritum; cum
Meriti Christi pars modò sit illius Obedientia in terris. Qui
tamen Christi Actus in caelis, tantum $\lambda\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho\gamma\chi\omicron\delta\iota$ sunt, non
verò $\delta\epsilon\lambda\iota\chi\omicron\delta\iota$.

Objectio 3. Objiciunt (3) Si dantur actus Christi verè meritorii in
 3. caelis, DEUS eorum respectu justus Judex esse non poterit, ut cu-
 jus Justitia infinitæ rigori jam in terris satisfactum est, Hebr.

9. v. 14. Nec poterit considerari in absoluto eâtenus do-
minio, propter sui veracitatem, justitiam & Sanctitatem, 1. Co-
rinth. 10. v. 13. imò ad Statum Exaltationis reducenda erit
Christi Obedientia, etiamque Christi Satisfactio, quæ in ejus
Obedientiâ fundatur. Sed hic quoque Respondetur, nullam
in horum aliquo esse Consequentiam. Namque etsi, respec-
tu Hominum, DEI Justitia insinita rigori satisfactum est in
terris, ut eo nomine in Judicium in cælis non intret DEUS
cum Hominibus, nempe à Christo jam redemptis, Psal. 32. v. 1, 2.
Psal. 143. v. 2. attamen respectu Satanae, DEI Hominumque
adversarii & hostis, qui Redemptorem nec habet, Hebr. 1.
v. 16, peragitur DEI judicium in cælis, Apoc. 12. v. 7, seqq.
secundum comminationem divinam, Gen. 3. v. 15. Psal. 68.
v. 19. Psal. 110. v. 1, seqq. 1. Corinth. 15. v. 25, seqq. ut
justus Judex in cælis, Piorumque Vindex, intuitu Meriti Christi,
DEUS esse non desinat, Apoc. 12. v. 11. Ibidem 20. v. 2, seqq.
Nec Purificatio Conscientiæ, per Christi Oblationem in terris,
Hebr. 9. v. 14. tollere potest ejus Justitiam in cælis, quippe
perpetuam & æternam, 2. Chron. 19. v. 7. Deut. 10. v. 16, seqq.
Psal. 62. v. 11. Imò, nec absolutum DEI Dominium, propter
ejus veracitatem, justitiam & sanctitatem, cessare potest, sed
multò magis exinde continuatur, 1. Chron. 29. v. 11, 12. Psal.
145. v. 17. Crucem verò Piorum in terris, non Dominium Christi
in cælis, respicit Apostolus 1. Corinth. 10. v. 13. Nec sequi-
tur, ad Statum Exaltationis reducendam esse Christi Satisfa-
ctionem, quia in Christi fundatur Obedientiâ: Quippe Satisfactio
in Obedientiâ Christi Servili in terris fundatur, Phil. 2. v. 8.
Rom. 5. v. 19. Obedientia verò Triumphalis, sicut declaratur
in cælis, & quâ Actum intercessionis, Hebr. 9. v. 24. & quâ
Resignationem Regni in manus Patris, 1. Corinth. 15. v. 24, seqq.
ita fundamentum Satisfactioni, jam ante peractæ, subternere
nequit. Quapropter tantò minùs sequitur, si Meritum

Christi

Respon-
sio.

Christi ad Statum Exaltationis extenditur, quòd illuc Obedientia Christi Meritoria in terris, aut Satisfactio, reducenda sit: quando utraque, tam Obedientia Christi meritoria in terris, quàm ejusdem Satisfactio, ad Statum Exinanitionis spectat.

De Inter
cessione.
Objectio

I.

Resp.

4. Quà (β) *Intercessionem Christi*, obtendunt (1) Si *intercessionis* fundamentum est *Intercessoris Satisfactio*, ac *Meritum* universum, erit in cælis adhuc *vera & realis interpellatio*, si non ratione *Satisfactionis*, ratione *Meriti* tamen, quod *verum* ibi esse supponitur. At *Respondetur*, *Elenchum* esse *Oppositorum*; Quippe *Intercessio Christi*, ejusque *Satisfactio* ac *Meritum* *Universum*, non sunt *Opposita*, sed *Subordinata*, cum *Intercessio Christi* in ejusdem *Satisfactione & Merito* fundetur, eidemque *subordinetur*, quin ejusdem quoque *Pars* sit, ex Rom. 8. v. 34. Imò, *Argumentum* hoc totum *conceditur*, & quia *Christi Intercessio* seu *interpellatio* in cælis, etsi non *Servilis Subjectionis*, *Triumphalis* tamen *Apparitionis*, est *vera & realis*, Hebr. 7. v. 25. Ibidem 9. v. 24. & quia *Meriti Christi Pars* est *Intercessio Christi in cælis*, Hebr. 7. v. 24, seq. Ibidem 9. v. 23, seqq. Rom. 8. v. 34. Inferunt (2) Cum *Intercessio Christi*, ratione sui fundamenti, scilicet *Satisfactionis*, sit *Generalis*, utpote *Pars Officii Sacerdotalis*, atque sic ante nostri $\lambda\eta\psi\iota\upsilon$ seu *Acceptationem* apud *DEUM* consideranda; utique (a) in istâ communitate, non potest dici facta *specialiter* pro *Fidelibus & Electis*, sicut illa in cælis est, etiamq; unus alterve *Intercessionis Christi actus* in terris; Neque ipsa tamen *Intercessio Christi* pro *Genere humano in terris* facta, *Divina Sapientia* submissa, non fuit *universalis*, Esa. 53. v. 12. Hebr. 5. v. 7, 9. (b) Etiam *Satisfactio, Officii Sacerdotalis Actus prior*, eodem modo ante *prædictam* nostri $\lambda\eta\psi\iota\upsilon$, *specialiter* *Communitate* suâ ad *solos Fideles & Electos* descendere poterit, secundum *Calvinianos*; Contra 1. Timoth. 2. v. 4,

2. Perr.

2. Petr. 3. v. 9. Ezech. 33, v. 12, 14, 15. Verum denique & hic
 Respondetur; Neq; quã Intercessionem, neque quã Satisfactio-
 nem, hinc procedere Consequentiam, obstante Scripturã. Namq;
 Intercessio Christi in terris fuit Servilis Subjectionis, cujusmodi
 quoq; ejus tunc fuit Obedientia, Phil. 2. v. 7, 8. Hoc modo in-
 tercessit pro præparicatoribus, Esa. 53, v. 12. Pro Inimicis suis, qui
 eum crucifixerunt, Luc. 23. v. 34. Oravit etiam pro se ipso,
 Joh. 17. v. 5. pro Discipulis, Ibidem v. 9. At Intercessio in
 calis est Triumphalis Apparitionis, Hebr. 7. v. 25. Ibidem 9. v. 24.
 Rom. 8. v. 34. atque specialiter fit pro solis Fidelibus & Ele-
 ctis, Hebr. 9. v. 24. non verò ante nostri ληψω seu Accepta-
 tionem apud DEUM, Hebr. 7. v. 25. Sic pariter neque Satis-
 factio, ante prævisam nostri ληψω facta, specialiter com-
 munitate suã ad solos Fideles & Electos descendere ob eam cau-
 sam poterit, secundum Calvinianos; Cum ratione Acqui-
 sitionis illa quidem sit universalis. 1. Timoth. 2. v. 4. 2. Petr.
 3. v. 9. at ratione Applicationis, ob hominum negligentiam &
 resistantiam, fiat particularis, atque sic ad solos Fideles descen-
 dat, 1. Timoth. 4. v. 10.

5. His ita discussis, jam de Meriti Christi partibus, OBEDI-
 ENTIA atque VICTORIA specialius agendum venit. Est
 verò OBEDIENTIA Christi pars Meriti ejus, quatenus non solum,
 per Servilem Humiliationem Legi obediens factus, Galat. 4. v. 4.
 eandem in omnibus suis partibus perfectissimè, quod nobis quidem
 factu impossibile erat, adimplevit, Matth. 5. v. 17, Rom. 5. v. 19.
 & ignominiosissimam Mortem in Arã Crucis pro nobis pertulit,
 Phil. 2. v. 8. 1. Petr. 2. v. 24. sed etiam, per presentationem Tri-

Christi
 Obedis-
 entia Ser-
 vilis &
 Triumo-
 phalis.

umpalem, & coram DEO pro nobis in aeternum intercedens apparet,
 Hebr. 9. v. 24. Ibidem 7. v. 25. *& post finem seculi, Regni hanc*
ſi administrationem in manus DEI patris resignat, 1. Corinth.
 15. v. 24, ſeqq. Hinc itaque OBEDIENTIA Christi, alia *Servilis,*
 alia *Triumphalis* erit. Illa in *Statu Exinanitionis,* Phil. 2. v. 7, 8.
 Hac in *Statu Exaltationis,* Hebr. 9. v. 24. 1. Corinth. 15. v. 24,
 ſeqq. §. De Obedientiâ Christi *Servili,* B. D. Conradus Die-
 tericus Inſtitut. Catechet. de Officio Christi, hæc annotat:
Vulgò diſtingunt, in Obedientiam Christi Activam, quæ in per-
fectiſſimâ legis impletione; & Paſſivam, quæ in ſufficiētiſſimâ
Penarum perſolutione conſiſtat. Illâ Peccata Omiſſionis, hæc
Peccata Commiſſionis expiata aſſerunt. Quæ diſtinctio non vi-
detur ſatis exquisita, ſed nat' ἐξ ὄψεως à potiori tantum populari-
ter ſic denominata: Cum Paſſivâ Activam includat, non exclu-
dat, quia in mediâ etiam morte mirificè ſe Christi Obedientia,
virtus & dilectio, exſeruit; Vide Hebr. 2. v. 14. Et ſic reverè
fuit Actio Paſſivâ, & Paſſio activa. Bernhar. Serm. de
Paſſione Dom. Hinc addit Axiomata: (1) Tota Christi
Obedientia, in actione & paſſione, eſt pars Officii Sacerdotalis,
cujus totum conſtituitur, accedente Interceſſione Christi pro
nobis. Itaque (2) Neque ſola Obedientia Christi Activa, ex-
cluſâ Paſſivâ, neque ſola Paſſivâ, excluſâ Activâ, ſed utraque
conjuncta (h. e. ut propriè loquimur cum Scripturâ, qua
non niſi unam nobis Christi Obedientiam) Tota ſive Integra O-
bedientia Christi, Credentibus ad Juſtitiam imputatur. Vide
oppoſitionem Inobediētiæ, Rom. 5. v. 19. Tota igitur illa O-
bedientia, quâ Chriſtus noſtri loco Legem perfectiſſimè implevit,
nobisque Paſſione & Morte ſuâ Juſtitiam ac Salutem æternam
promeruit, MERITO & Juſtitia Christi continetur, Matth. 5.
v. 17. Gal. 3. v. 13. Ibidem 4. v. 5. Errant proinde hîc (1) Pon-
tificii, dum Chriſtum etiam Vim merendi nobis meruiſſe con-
tendunt, ut eam per Merita propria conſequeremur: Con-
tra Rom. 3. v. 23. ibidem 4. v. 6. Gal. 3. v. 10. Eph. 2. v. 8. &c.

Activa &
 Paſſiva.